॥श्रीमद्भगवतेवासुदेवाय॥श्रीभग
वानुवाच॥ॐकारमध्यगायत्रीमं
त्रस्यब्रह्माविष्णुमहेश्वरऋषयः सु
र्यो देवता जगति छंदः गार्हपत्या
ग्निआहवाग्निःदक्षनाग्निश्च त्रयः
स्थानानिॐभुर्भुवःस्वाहाः त्रैलो
क्यमितिक्षेत्रं अकारमितिबीजंउका
रमितिशक्तिःमकारमितिकीलकं मु

॥श्रीमद्भगवते वासुदेवाय॥श्रीभग
वानुवाच॥ॐकारमध्य गायत्रीमं
त्रस्य ब्रह्माविष्णुमहेश्वर ऋषय: सु
र्यो देवता जगति छंद: गार्हपत्या
ग्निअहवाग्नि: दक्षनाग्निश्च त्रय:
स्थानानि ॐ भुर्भुव: स्वाहा: त्रैलो
क्यमितिक्षेत्रं अकारमितिबीजं उका
रमितिशक्ति: मकारमितिकीलकं मु

ह्रिं ह्रारीमिति गीतासारमंत्रस्य जप
महंकरिष्येति संकल्पः ॐ ॐ ॐ
कारीमिति [redacted] अर्जुन उवाच ॐ
कारस्य महात्मानं रूपं स्थानं परं त्त
था तत्सर्वं श्रोतुमिच्छामि ब्रूहि मे पुरु
[redacted]म १ श्रीभगवानुवाच साधु १
पार्थ महाबाहो यन्मां त्वं परिपृच्छसि
विस्तरेण प्रवक्ष्यामि तन्मे निगदितः

शृणु ॥ २ ॥ पृथिव्याग्निश्चऋग्वेदो
भूरित्येव पितामह अकारे तु लयं प्रा
प्ते प्रथम प्रणवांशके ॥ ३ ॥ अंतरिक्षं
यजुर्वेदो भुवो विष्णुः सनातनः उका
रे तु लयं प्राप्ते द्वितिय प्रणवांशके ॥ ४ ॥
दिवि सूर्य सामवेदः स्व रित्येव महेश्व
रः मकारे तु लयं प्राप्ते त्रितिय प्रणवांश
के ॥ ५ ॥ अकारो पीतवर्णस्य रजोगुण

समुद्भव: उकार: सात्विक: शुक्लो म
कारोहृष्णतामस: ॥६॥ अकारेनब्र्ह्मा
रेचैव मकारेन धनंजय ॥ आर्धमात्रं
समायुक्तं रुद्रमेकं सुनिश्चलं ॥७॥=
अकारोवान्हि संयुक्तं उकारोसोमसंयु
त: मकारोर्च्याकसंयुक्तं ॐकार: प 2
रमंपदं ॥८॥ योनिबीजं चबीजानां
बीजंतं बीजमव्ययं उच्चारयपरंशक्ति:

ब्र्हंरंध्र निवासिनी ॥९॥ ॐका
रभगवान्विष्णु: त्रिधात्माचत्रयो
क्षरं ॥ त्रिमात्राच्यार्धमात्रेन प्रणवं
चविशिष्यते ॥१०॥ अष्टांगंचचतु:
पादं त्रिस्थानंपंचदैवतं ॐकारंयो
भिजानाति ब्र्हंविष्णुशिवात्मकं
॥११॥ ॐमित्यक्षरं ब्र्हंसध्याय
तेश्चिन्मयंहृदी शब्दब्र्हादिरूपेनश

द्वातीतं निरंजनं ॥१२॥ ॐकारप्र
भवान्वेदा ॐकारप्रभवेश्वराः ॥
ॐकारात्प्रभवं सर्वं त्रैलोक्यं सचरा
चरं ॥१३॥ तस्माद्भ्यासते नित्यं
सर्वांगं परमेश्वरं ॐकारे च समारो
प्यं परं ब्रह्म विंचिंतयेत् ॥१४॥ परं 3
ब्रह्म प्रतिष्ठाप्य प्रणवान्प्रणवेन तु
॥१५॥ प्रणवेन स्वयं चैव मेकीकृत्य

तद्धाभ्यसेत् ॥१६॥ पादाधश्च अतलं
विंद्यात् पादोर्ध्वे वितलं भवेत् ॥ सु
सुतलं जंघदेशं तु ज्यानुदेशे रसातलं
॥१७॥ महातलं च पुरुभ्यां ऊमिदेशात
लातलं पाताले कठिदेशं तु सप्तमं परि
कीर्तितं ॥१८॥ तलं वितलं सुतलं तला
तल महातलं रसातलं च पाताले सप्त
पातालमेव च ॥१९॥ भूः लोकं नाभि

देशांतु भुवोर्लोके तु चुस्सयोः स्वर्लोकं
तु हृदिस्थाने जठरे च महर्लोकं ॥२०॥
कं ठस्थजनलोकं च तपोलोकं ललाटके ॥ मूर्ध्नी सत्यलोकं च भुवनानि
चतुर्दशः ॥२१॥ भुर्भुवस्वेति मंत्रेन
शरीरं परिशुद्धति ॥ शरीरं प्रणवं ध्या
त्वा चिच्चुस्सौदामिनी तथा ॥२२॥ ॐ
ॐ मित्येकं परं ब्रह्म हृदि पद्मे च

वस्थितं तस्य ध्याभ्यसतेयेन सर्वेद्य
पुरुषोत्तमं ॥२३॥ धृतिरग्निर्मनो
रूपं संतोषसमीधः स्मृतः ईद्रियानि
पशुन्हत्वा चात्मायजति दिक्षितः २४
आत्मानमरणिं कृत्वा प्रणवं चोत्तराय
नी ॥ ध्याननिर्मथनाभ्यासं देहं पस्यति
गुढवत् ॥२५॥ हंसोहं हति पापानि
दिर्घमोक्षप्रदायकं ॥ अथा च पुलतो

चापि त्रिविधोच्चारनेन तु ॥ २६ ॥ तैलधारमिवाछिन्नं दीर्घघंटानिनाद यतू ॥ ॐ वाच्यं प्रणवस्याग्रं यस्तं वेद स वेद वित् ॥ २७ ॥ प्राणायाममपरं ब्रह्म प्राणायाममपरं सिवः ॥ प्राणायाममपरं विष्णुः परमात्मस्वरूपकं ॥ २८ ॥ ब्रह्मा तु पुरकोऽप्येयो कुंभको विष्णुरुच्यते ॥ रेचकोरुद्रो दैवत्यो स्वराक्षरपरं

सिवः ॥ २९ ॥ अर्जुन उवाच ॥ आस्वरानीच मात्रानि सर्वे बिंदु समाश्रिताः बिंदुनाभिद्यते नाद स नादः कै नभिद्यते ॥ ३० ॥ श्रीभगवान उवाच ॥ ॐकारध्वनिनादेन वायुः संहरनांतिकं निरालंबसमुद्रस्य यत्र नादो लयं गतः ॥ ३१ ॥ निरालंबपदे प्राप्ते चित्ते चैवलयंगते निवर्त्तते क्रियासर्वे ॥ य

सिन्द्र्येपरापरे ॥३२॥ गमागमस्थं
गमनादिशुन्यं चिद्रूपदीपं तिमिरां
धकारं पस्यामितेसर्वजनोनिरस्थं
नमामिहंसंपरमात्मरूपं ॥३३॥ अनो
हातस्यशब्दस्ययोध्वनिः ध्वनिरंतर्ग
तंज्योतिः ज्योतिरंतर्गतंमनः ३४
तन्मनोविलयंयांतितद्विष्णोःपरमंप ६
दं तत्सदंपरमंध्यानं तध्यानंब्रह्म उ

च्यते ३५ ऊर्ध्वंशुन्यमधःशुन्यम
धःशुन्यंनिरामयं त्रिशुन्यंयोभि
जानातिसर्वमुच्यतिबंधनात् ॥३६
शुन्यंभावितभावानांपुन्यंपापैर्न
लिप्यतेशुन्यंसर्वमिदंभ्रांतिशुन्या
नांपरमंपदं ॥३७॥ नाभिमुलेस्थितं
पद्मंनालंतस्यदशांगुलं कोमलंत
स्पतन्नालंनिर्मलंपद्मयोमुखं ॥३८

कदलीपुष्पसंकाशं चंद्रकांतिसमप्र
भं विशालदलसंपूर्णं चारुहासंसुनि
र्मलं ॥ ३९ पश्यकिंजल्कसंयुक्तं तप्तकां
चनसन्निभं ॥ नित्यानंदमयं स्थानं तद्वि
ष्णोः परमं पदं ॥ ४० ॥ अर्जुन उवाच ॥
दुर्विज्ञेयं दुराराध्यं दुः प्रम प्ये मर्दन
अधोमुखं तु हृत्पद्मं हृदयं केन गच्छ
ति ॥ ४१ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ अ

धोमुखं तु हृत्पद्मं उर्ध्वंत्या प्रणवेन
तु गत्वा तु पद्मकोशालं चिकाशो व्याधि
नाशनं ॥ ४२ ॥ अंतर्ध्यानेन पश्यति
प्रकाशं कुरुते तु यत् ॥ अंतर्ध्यानविही
नस्य तद्विष्णोः परमं पदं ॥ ४३ ॥ ततः
पश्चाद्वोमन्नं सर्वगात्रं सुखावहं ॥
आम्रपत्रे तु हृत्पद्मं द्वितीयं कुशुमस्तथा
॥ ४४ ॥ आम्रपत्रे स्थितं देवं रसादि सर्व

देवता तैलाग्नि वर्तिसं[illegible] मधुम
ज्योति रूपकं ॥७५॥ कारणं योगवि
ज्ञानं हेतुसाधन वर्जितं ॥ तस्य मध्य
स्थितं भानु भानुमध्यस्थितः शशी
॥७६॥ शशीमध्यगतं वन्ही वन्हीमध्य
गतः प्रभा ॥ प्रभामध्ये गतं पिंडं नानार ८
त्नप्रतिष्ठितं ॥७७॥ आनेकरत्न संघ
र्ष ज्वलनार्कसमः प्रभं ॥ तस्य मध्यस्थि

तं देवं नारायनमनामयं ॥७८॥ श्रीव
त्सकौस्तुभोरस्कं पुंडरीकाक्षमच्युतं ॥ शं
खचक्रगदापद्मं मुसलं खड्गमेव च ॥
॥७९॥ सुर्यकोठि प्रतीकाशं चंद्रकोठि
सुसीतलं ॥ प्रसन्नवदनं ध्यायत् पितां
बरधरं हरिः ८० हृदिस्थितं पंकजम
ष्टपत्रं सकर्णिकं केशरचारुहासं अंगु
ष्टमात्रं मुनयो वदंति ध्यानेन विष्णुः

पुरुषं पुराणं ॥८१॥ कृते श्वेतं हरिं
विंद्यात् त्रेतायां रक्तवर्णकं ॥ द्वापारे पी
तवर्णानां नीलवर्णं कलौयुगे ॥८२॥
शुद्धं समं निर्विकल्पं निर्विकारं निरं
जनं ॥ आप्रमेयं मयं देवं तं विंद्यात् पुरु
षोत्तमं ॥८३॥ तैलाग्निवर्तिसंयु[illegible]
मधुम ज्योतिरूपकं कारणं योग वि
ज्ञानं हेतु साधन वर्जितं ॥८४॥ अमा

त्रा शब्द रहितं स्वर व्यंजन वर्जितं ॥ बिं
दु नाद कलातीतं यस्तं वेद स वेदवित् ॥८५॥
अर्जुन उवाच ॥ अदृश्य भावना ना
स्ति दृश्यमानं विनश्यति ॥ अवर्णं च स्व
यं ब्रह्म कथं ध्यायंति योगिनः ॥८६॥
श्री भगवान उवाच ॥ अंतः पुर्णो बहिः
पुर्णो मध्य पूर्णस्वयं तथा ॥ सर्व पुर्ण पर
मात्मानं समाधीस्तस्य लक्षनं ॥८७॥

यावत्पस्यत्खगाकारं तदाकारं विचिंतयेत् ॥ भिन्ने कुंभे यथाकाशं महाकाशं प्रवर्तते ॥ ५८ ॥ विभिन्ने प्रकृते देहे पस्यदात्मानमात्मनी ॥ यद्दृश्यं परमं रूपं स्मरेत्पार्थमनंतकं ॥ ५९ ॥ जीवं सीवं सर्वात्मानं भुतेभुते व्यवस्थितं ॥ समं सर्वेषु भुतेषु तिष्ठंतं परमेश्वरं ॥ ६० ॥ 40

हृत्पद्मकर्णिकामध्ये शुद्धदीपिशिखा

कृते ॥ अंगुष्ठमात्रमचलं ध्यायेदोंकारमीश्वरं ॥ ६१ ॥ आसने वा शयने वा तीष्टन्गछन्सदाशुचिः ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन योगयुक्तो भवार्जुन ॥ ६२ ॥ विशयाशक्तिमिदं शास्त्रं मंधस्य दर्पनं यथा ॥ सर्वसंगनिवृत्तात्मा पस्यदात्मनमात्मनी ॥ ॥ ६३ ॥ आर्जुन उवाच ॥ देहेन ष्टकुतो वुद्धिः वुद्धिहीने कुतस्मृतिः स्मृतीहीनः

नेकुतोज्ञानं ज्ञानहीनेकुतो ग॥

॥६४॥ अत्यंतमलिनोदेहो देहच्यातंत

निर्मलं ॥ उभयरं तरं ज्ञात्वा कस्यसौ

च्यविधीयते ॥६५॥ नवछिद्रे धृते

देही॥ स्रवते घटिकादिवत्॥ अंतसौ

चं चरेवेदा धर्मशास्त्र मने कधा॥६६

श्रीभगवानुवाच॥ आत्मानं योनजा ११

नाति सर्वमयशु चिस्मृता॥ तीर्थेशुपु

शुयज्ञेशुकाष्टपाषानमृन्मये॥६७॥

प्रतिमादौमनोयेषां तेनरामूढचेतसः

बाहिः भ्रमतियः कश्चित् सर्वदेहीमहे

श्वरः ६८ स्वगृहेपापसंयुक्तो भिक्षा

रठंतिदुर्मतिः॥ इदंतीर्थमिदंक्षेत्रं भ्र

मतेतापसाजनाः ६९ ॥ आत्मतीर्थ

नजानातितेषांतीर्थनिरार्थकं॥ तील

मध्येयथातेलं क्षीरमध्ययथाघृतं॥७०

गुरुर्नमः पिये पोगं व्यपमात्मनमासदा

काष्ठमध्ये यथा वन्हि र्दृष्यांतरेव्य
स्थितं ॥ ज्ञानं च दीपितं देहे बुद्धिब्र
ह्मसमीश्रितं ॥७१॥ ब्रह्मज्ञानाग्निना
नित्यं दहते पुन्यपापयोः मीनाजीवं
तिरे चं ति यथा क्षीरघृतं स्थितं ॥७२॥
आप्रमेयं भवेतस्य यथा त्मापरमात्म
नी॥७३॥ सनिस्तरति पापानि यांति १२
जन्मशतैरपि गीतासारमिदं शास्त्रं

गीतासारसमुद्भवं ॥७४॥ तत्रास्थि
तं ब्रह्मज्ञानं वेदशास्त्रसुनिश्चयं॥
इदं शास्त्रं मया प्रोक्तं गुह्यं वेदार्थसंमतं
॥७५॥ पुन्यं पापहरं देवं सर्वदुःस्वप्न
नाशनं पठतां श्रन्वतां चापि विष्णुर्मा
हात्म्यमुत्तमं ॥७६॥ निर्मथ्य सर्वशा
नि दत्तसेन कथितं ध्रुवं गीता
शास्त्रं गीतासारसमुच्चयं ॥

सुगीता कर्तव्या किमन्यैः शा

रैः ॥ अत्यंत नरके घोरे गीताध्

पश्यति ॥ ७८ ॥ तत्स्वयं पद्मनाभस्य

मुखपद्माद्विनिःसृतं ॥ ईदं शास्त्रं मया

प्रोक्तं गुह्यं वेदार्थविस्तरं ॥ ७९ ॥ तेन

यामोक्षमाप्नोति सिद्धो भवति नान्य १३

था ॥ अष्टादशपुराणानि नवव्या

करनानि च ॥ ८० ॥ निर्मथ्य चतुरो

वेदान्मुनिना भारतं कृतं ॥ भारतोद

धिनिर्मथ्य गीता निर्मथ्य तस्य च ॥

॥ ८१ ॥ सारमुध्धृत्य कृष्णेन अर्जु

नस्य मुखे हुतं भारतामृतसारं च स

र्वे भगवान्मुखात् ॥ ८२ ॥ गीतागं

गोदकं पित्वा पुनर्जन्म न विद्यते ॥ म

निर्मोचनं पुंसां गंगास्नानं वि

॥ ८३ ॥ सकृत्तु गीता भस्म

मलनाशनं गीतानामसह...
राजअनुस्मृती ८४ गंजङ्गम...
व यस्य कुक्षौप्रवर्त्तते॥यः पठेत्...
सासंचसवैनारायनः स्मृता॥८५॥स
र्वशास्त्रमयीगीतासर्वदेवमयोहरिः
सर्वतीर्थमयीगंगा सर्वधर्मदयापरः
॥८६॥पादंचाअर्धपादंवाश्लोकार्धं १४
श्लोकमेवच योनित्यंध्यायतेविप्र

समोक्षमधिगच्छति॥८७॥खंमध्य
कुरुचात्मानंमात्ममध्यखगंकुरु आ
त्मानंखमयंदृष्ट्वानकिंचिदपिचिंतये
त्॥८८॥दुग्धस्नवक्षसमुत्पन्ना गीताना
महारीतर्थिं ननराधिंनखादंतिकलौ
मलविमोचनी॥८९॥प्रपन्नपारिजा
तायतोत्रवेत्रैकपानये ज्ञानमुद्राय
कृष्णायगीतामृतदुहेनमः॥९०॥स
र्वोपनिषदोगावोदोग्धागोपालनंदनः

पार्थोवत्ससुधीभोक्तादुग्धंगीतामृ
तंमहत्‌॥११॥गीतागंगाचगायत्रीगो
विंदोहृदिसंस्थितः चतुर्गकारसंयुक्तो
पुनर्जन्मनविद्यते॥१२॥वासुदेवस्यये
भक्तामनोनचलतेसदा॥गीतागायंति
योगिनीशाश्वतंपदमव्ययं॥१३॥चतु
र्वेदंचयत्पुन्यंगीतापाठेतिसर्वदा॥येवे १८
नध्यानयोगेनकलांनार्हतिषोडषीं॥
१४॥वेदशास्त्रपुराणानिविख्या

येनाचतुर्दशांयत्पुन्यंशांकरीविद्यास
वेदेहीनिरोपितं १५ पठंतिचतुरोवेदा
धर्मशास्त्रमनेकधाब्रह्मन्योयोनजाना
तिदर्विपाकरसंयथा॥१६॥यःस्वयंपद्म
नाभस्यमुखपद्माद्विनिर्गतं॥यःपठेत्‌
परमांप्रीतिसगच्छेद्विस्नुमव्ययं॥१७॥
ॐकारस्यत्रिरूपंचब्रह्माविष्णुमहेश्व
रं॥परंब्रह्मनिराकारंप्रणवंचतथास्वयं
॥१८॥इतिमहाभारतेहर्षांसंहिता

यं श्रीकृष्णार्जुनसंवादे गीतासार समाप्त ॥ श्रीगुरुदेवार्पन नमोनमः ॥